

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษาปัจจัยที่มีผลกับการใช้ประโยชน์ข้อมูลข่าวสารเพื่อการป้องกันโรคเอดส์ของนักเรียนอาชีวศึกษาจังหวัดพัทลุงเป็นการวิจัยเชิงอธิบาย (Explanatory research) โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการใช้ประโยชน์ข้อมูลข่าวสาร และศึกษาปัจจัยที่มีผลกับการใช้ประโยชน์ข้อมูลข่าวสารเพื่อการป้องกันโรคเอดส์ของนักเรียนอาชีวศึกษาจังหวัดพัทลุง

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร ประชากรที่ใช้ในการศึกษารั้งนี้ คือ นักเรียนอาชีวศึกษาในจังหวัดพัทลุง ทุกสถานบันการศึกษา ประกอบด้วย นักศึกษาวิทยาลัยเทคนิค นักศึกษาวิทยาลัยเทคนิค แห่งที่ 2 นักศึกษาวิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีพัทลุง นักศึกษาวิทยาลัยการอาชีพบางแก้ว นักศึกษาวิทยาลัยการอาชีพควนขนุน นักศึกษาวิทยาลัยนาฏศิลป์ นักศึกษาวิทยาลัยพานิชยการพัทลุง นักศึกษาพัทลุงบริหารธุรกิจ และนักศึกษาวិทยาลัยสารพัดช่าง รวมนักเรียนอาชีวศึกษาทั้งหมด จำนวน 9,446 คน

กลุ่มตัวอย่าง มีขั้นตอนการเลือกดังนี้

1. สํารวจจำนวนนักเรียนอาชีวศึกษาในจังหวัดพัทลุง ทั้งหมด 9,446 คน
2. กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยวิธีการของยามานะ (Yamane, 1973) กำหนดความคลาดเคลื่อนของกลุ่มตัวอย่าง ร้อยละ 5 คํานวณกลุ่มตัวอย่าง ได้จำนวน 384 คน
3. การเลือกตัวอย่างใช้หลักความน่าจะเป็น (Probability Sampling) โดยวิธีการสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งกลุ่ม (Cluster sampling) แบ่งประชากรออกเป็นกลุ่มตามสถานบันการศึกษา (เพชรน้อย สิงห์ช่างชัย, ศิริพร ชัมภลิจิต และทัศนีย์ นะแส, 2539) แล้วเลือกออกมาบางส่วน โดยการจับฉลากห้องเรียน นักเรียนในห้องเรียนที่จับฉลากเป็นกลุ่มตัวอย่าง

ตาราง 1 จำนวนของนักเรียนอาชีวศึกษา จำแนกตามสถาบันการศึกษาในจังหวัดพัทลุง

โรงเรียน	ประชากร	ตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย
1. วิทยาลัยเทคนิค	4,911	216
2. วิทยาลัยเทคนิค แห่งที่ 2	1,284	50
3. วิทยาลัยการอาชีพบางแก้ว	1,295	51
4. วิทยาลัยการอาชีพควนขนุน	431	27
5. วิทยาลัยนาฏศิลป์พัทลุง	293	13
6. วิทยาลัยพัทลุงบริหารธุรกิจ	639	45
7. วิทยาลัยสารพัดช่าง พัทลุง	593	30
รวม	9,446	432

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ในการเก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัยครั้งนี้ มีแบบสอบถามจำนวน 5 ส่วน ดังนี้

1. แบบสอบถามข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง ซึ่งประกอบด้วยข้อมูลเกี่ยวกับอายุ เพศ ศาสนา ที่อาศัยขณะเรียน ค่าใช้จ่าย ผู้ให้คำปรึกษากรณีมีพฤติกรรมเสี่ยงต่อการติดเชื้อ โรคเอดส์ ลักษณะของครอบครัว ประสบการณ์การมีเพศสัมพันธ์ และประสบการณ์การรู้จักกับคนเจ็บป่วยด้วยโรคเอดส์

2. แบบสอบถามการบริโภคข้อมูลข่าวสาร

2.1 แหล่งข้อมูลข่าวสาร และข้อมูลข่าวสารที่ได้รับเกี่ยวกับการป้องกันโรคเอดส์ ประกอบด้วย ข้อมูลข่าวสารการป้องกันโรคเอดส์ที่ได้รับ ข้อมูลข่าวสารที่มีความจำเป็นในการป้องกันโรคเอดส์ แหล่งข้อมูลที่ได้รับข้อมูลข่าวสารเพื่อการป้องกันโรคเอดส์ แหล่งข้อมูลที่เหมาะสมในการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารเพื่อการป้องกันโรคเอดส์ และความถี่ของการได้รับข้อมูลข่าวสารเพื่อการป้องกันโรคเอดส์

2.1 ความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณสมบัติข้อมูลข่าวสารเพื่อการป้องกันโรคเอดส์ที่ได้รับ โดยมีข้อคำถาม จำนวน 10 ข้อ แต่ละข้อมี 3 ตัวเลือก ลักษณะของข้อคำถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า โดยกลุ่มตัวอย่างที่ตอบเห็นด้วย ไม่แน่ใจ และไม่เห็นด้วยกับข้อคำถามเชิงบวกจะได้ 3, 2 และ 1 ตามลำดับ แต่ถ้าตอบเห็นด้วย ไม่แน่ใจ และไม่เห็นด้วยกับข้อคำถามเชิงลบจะได้ 1, 2 และ 3 ตามลำดับ

การแปลผลผลรวมของความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณสมบัติข้อมูลข่าวสารเพื่อการป้องกันโรคเอดส์ที่ได้รับ มีคะแนนเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 1 – 3 แล้วพิจารณาแบ่งค่าคะแนนเป็น 3 กลุ่ม (ประคอง กรรณสูต, 2542) คือ

ค่าเฉลี่ยของคะแนน 1.00 – 1.49 หมายถึง คุณสมบัติข้อมูลข่าวสารระดับไม่ดี

ค่าเฉลี่ยของคะแนน 1.50 – 2.49 หมายถึง คุณสมบัติข้อมูลข่าวสารระดับปานกลาง

ค่าเฉลี่ยของคะแนน 2.50 – 3.00 หมายถึง คุณสมบัติข้อมูลข่าวสารระดับดี

3. การรับรู้การติดเชื้อโรคเอดส์ ซึ่งประกอบด้วย 3 ส่วน คือ การรับรู้โอกาสเสี่ยงของโรคเอดส์ การรับรู้ความรุนแรงของโรคเอดส์และ การรับรู้ประโยชน์และอุปสรรคของการป้องกันโรคเอดส์ พิจารณาคะแนนในแต่ละส่วนของการรับรู้ ซึ่งในแต่ละส่วนของการรับรู้ประกอบด้วยข้อคำถาม จำนวน 12 ข้อ แต่ละข้อมี 3 ตัวเลือก ลักษณะของข้อคำถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า โดยกลุ่มตัวอย่างที่ตอบเห็นด้วย ไม่แน่ใจ และไม่เห็นด้วยกับข้อคำถามเชิงบวกจะได้คะแนน 3, 2 และ 1 ตามลำดับ แต่ถ้าตอบเห็นด้วย ไม่แน่ใจ และไม่เห็นด้วยกับข้อคำถามเชิงลบจะได้คะแนน 1, 2 และ 3 ตามลำดับ

การแปลผล ผลรวมของการรับรู้การติดเชื้อโรคเอดส์ มีคะแนนเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 1 – 3 พิจารณาแบ่งค่าคะแนนเป็น 3 กลุ่ม (ประคอง กรรณสูต, 2542) คือ

ค่าเฉลี่ยของคะแนน 1.00 – 1.49 หมายถึง ระดับการรับรู้ที่ไม่ดี

ค่าเฉลี่ยของคะแนน 1.50 – 2.49 หมายถึง ระดับการรับรู้ปานกลาง

ค่าเฉลี่ยของคะแนน 2.50 – 3.00 หมายถึง ระดับการรับรู้ที่ดี

4. แบบสอบถามความรู้เกี่ยวกับการป้องกันโรคเอดส์ จำนวน 12 ข้อ ลักษณะคำถามเป็นแบบเลือกตอบ 4 ตัวเลือก โดยมีคำตอบถูกอยู่ 1 ตัวเลือก ผู้ตอบแบบสอบถามเลือกตอบเพียง 1 คำตอบโดยผู้วิจัยได้กำหนดการให้คะแนนความรู้เกี่ยวกับโรคเอดส์ ไว้ดังนี้ คือ ตอบถูก ตรงกับคำตอบ ได้ 1 ตอบผิด ไม่ตรงกับคำตอบ ได้ 0

การแปลผลคะแนนความรู้เกี่ยวกับโรคเอดส์ ได้แบ่งระดับความรู้ออกเป็น 3 ระดับ โดยใช้การแปลผลแบบอิงกลุ่ม (เสรี ลาขโรจน์, 2537)

คะแนนสูงกว่า $\bar{X} + SD$ มีความรู้เกี่ยวกับโรคเอดส์ระดับสูง

คะแนนระหว่าง $\bar{X} \pm SD$ มีความรู้เกี่ยวกับโรคเอดส์ระดับปานกลาง

คะแนนต่ำกว่า $\bar{X} - SD$ มีความรู้เกี่ยวกับโรคเอดส์ระดับต่ำ

5. แบบสอบถามการใช้ประโยชน์ข้อมูลข่าวสารเพื่อการป้องกันโรคเอดส์ พิจารณาคะแนนในแต่ละส่วนของข้อคำถาม ซึ่งประกอบด้วยข้อคำถามจำนวน 10 ข้อ แต่ละข้อมี 3 ตัวเลือกลักษณะของข้อคำถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า โดยกลุ่มตัวอย่างที่ตอบใช้ประจำ, ใช้บางครั้งและไม่ใช้ ได้คะแนน 3, 2 และ 1 ตามลำดับ

การแปลผล ผลรวมของการใช้ประโยชน์ข้อมูลข่าวสารเพื่อการป้องกันโรคเอดส์ คะแนนเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 1-3 พิจารณาแบ่งค่าคะแนนเป็น 3 กลุ่ม (ประคอง กรรณสูต, 2542) คือ ค่าเฉลี่ยของคะแนน 1.00-1.49 หมายถึง ไม่ใช้ประโยชน์ข้อมูลข่าวสาร ค่าเฉลี่ยของคะแนน 1.50-2.49 หมายถึง ใช้ประโยชน์ข้อมูลข่าวสารในบางครั้ง ค่าเฉลี่ยของคะแนน 2.50-3.00 หมายถึง ใช้ประโยชน์ข้อมูลข่าวสารเป็นประจำ

การตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ

1. ทดสอบความตรงตามเนื้อหาของเครื่องมือ (Content Validity) โดยการนำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นให้ ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 5 คน พิจารณาตรวจสอบความตรงตามเนื้อหา นำผลการพิจารณาจากผู้ทรงคุณวุฒิมาคำนวณหาค่าดัชนีความตรงตามเนื้อหา (Content Validity Index) (เพชรน้อย สิงห์ช่างชัยและวัลภา กุโรปกรณ์พงษ์, 2536; Waltz, Stickland and Lenz, 1991) ได้ค่า เท่ากับ 0.93 นำมาปรับปรุงภายใต้คำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษา

2. หาค่าความเชื่อมั่นของเครื่องมือ (Reliability) นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขจนมีความสมบูรณ์ นำไปทดลองใช้กับนักเรียนวิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีพัทลุง จำนวน 36 คน จากนั้นนำข้อมูลจากแบบสอบถาม หาค่าความเที่ยงของเครื่องมือ ได้ผลดังนี้

2.1 แบบสอบถามความรู้เกี่ยวกับโรคเอดส์ ในเรื่องสถานการณ์ของโรคการติดต่อ การป้องกันพฤติกรรมเสี่ยงต่อการติดเชื้อ การใช้ถุงยางอนามัย คำสั้มประสิทธิภาพเที่ยง คำนวณโดยวิธีของคูเดอร์-ริชาร์ดสัน (Kuder - Richardson) ใช้สูตร KR-20 ได้ค่า เท่ากับ 0.70

2.2 แบบสอบถามการได้รับข้อมูลข่าวสารจากแหล่งข้อมูลต่าง ๆ คุณสมบัติของข้อมูลข่าวสารเพื่อการป้องกันโรคเอดส์ที่ได้รับ ประสิทธิภาพรู้จักคนเจ็บป่วยด้วยเอดส์ การรับรู้

โอกาสเสี่ยงของโรคเอดส์ การรับรู้ความรุนแรงของโรคเอดส์ การรับรู้ประโยชน์และอุปสรรคของการป้องกันโรคเอดส์ การใช้ประโยชน์ข้อมูลข่าวสารเพื่อการป้องกันโรคเอดส์ โดยสรุปมีค่าสัมประสิทธิ์ความเชื่อมั่น เท่ากับ 0.93

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการประสานงานในการเก็บรวบรวมข้อมูล ดังนี้

1. ผู้วิจัยทำหนังสือผ่านคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ ถึงผู้ว่าราชการจังหวัดพัทลุงเพื่อชี้แจงวัตถุประสงค์และขอความร่วมมือให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องให้ความอนุเคราะห์การเก็บรวบรวมข้อมูล
2. ผู้วิจัยทำหนังสือผ่านคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ถึงหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อชี้แจงวัตถุประสงค์และขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล
3. ผู้วิจัยทำการนัดหมายกับผู้ให้ข้อมูล และดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล

วิธีการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการศึกษาครั้งนี้วิเคราะห์ตามวิธีการทางสถิติ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS /FW ซึ่งแยกวิเคราะห์ ดังนี้

1. ข้อมูลทั่วไปและความรู้เกี่ยวกับโรคเอดส์ การรับรู้เกี่ยวกับโรคเอดส์ คุณสมบัตินิข้อมูลข่าวสารการป้องกันโรคเอดส์ที่ได้รับ การใช้ประโยชน์ข้อมูลข่าวสารเพื่อการป้องกันโรคเอดส์ ใช้สถิติเชิงพรรณนา คือการแจกแจงความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน
2. ปัจจัยต่าง ๆ ที่มีผลกับการใช้ประโยชน์ข้อมูลข่าวสารโดยการวิเคราะห์สถิติถดถอยพหุแบบขั้นตอน (Stepwise Multiple Regression Analysis) ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ .05

จรรยาบรรณนักวิจัย

จรรยาบรรณนักวิจัยมีขั้นตอนในการดำเนินการต่อไปนี้

1. ผู้วิจัยแนะนำตัวเองว่าเป็นนักศึกษาปริญญาโท มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์มีความสนใจที่จะศึกษาเรื่องปัจจัยที่มีผลกับการใช้ประโยชน์ข้อมูลข่าวสารเพื่อป้องกันโรคเอดส์ของนักเรียนอาชีวศึกษาจังหวัดพัทลุงเพื่อจะได้นำผลการใช้ประโยชน์ข้อมูลข่าวสารและปัจจัยที่มีผลกับ

การใช้ประโยชน์ข้อมูลข่าวสารเพื่อป้องกันโรคเอดส์ของนักเรียนอาชีวศึกษาจังหวัดพัทลุง นำข้อมูลที่ได้ไปวางแผนการดำเนินงานการป้องกันโรคเอดส์ในนักเรียนอาชีวศึกษาของจังหวัดพัทลุง

2. ขอความร่วมมือในการเก็บข้อมูลของนักเรียนอาชีวศึกษาโดยมีการแจ้งให้ทราบว่าผู้วิจัยจะเก็บข้อมูลไว้เป็นความลับ และจะนำเสนอข้อมูลที่ได้ ในภาพรวมของจังหวัดพัทลุง

3. แจ้งให้ผู้ให้ข้อมูลทราบว่าผลที่ได้จากการวิจัยจะนำไปใช้ในการศึกษา

4. แจ้งให้ผู้ให้ข้อมูลทราบว่า สามารถปฏิเสธหรือออกจากกรให้ข้อมูลได้ หากไม่พร้อมที่จะให้ข้อมูล โดยไม่มีผลกระทบต่อตัวผู้ให้ข้อมูลแต่อย่างใด